

## **Zápis z 10. zasedání**

### **společné meziresortní komise pro nepůvodní a invazní nepůvodní druhy**

2. října 2024, 10:00 – 13:00, online platforma Webex

#### **Oznámení na úvod zasedání**

(J. Pěkníková)

Zasedání proběhlo online formou a účastnilo se celkem 15 účastníků. Za sekretariát společné komise (MŽP) se zúčastnila Kateřina Španihelová. Dále se jako hosté zúčastnili řešitelé projektu InvazMap – Eva Vojtěchovská, Alice Haveldová (AOPK ČR), dále Jana Fuglíková a Veronika Vilímková (MŽP). Předseda společné komise Jan Šíma se z pracovních důvodů nemohl zúčastnit, jednání vedla Jana Pěkníková.

#### **Schválení programu zasedání**

(J. Pěkníková)

Jsou navrženy následující body k projednání:

- 5.1 Zásady regulace slunečnice pestré a aktuální stav eradikace sumečka černého.
- 7.1. Aktuální stav zásad regulace.
- 7.2. Aktuální stav implementace Akčního plánu pro řešení problematiky prioritních způsobů šíření invazních nepůvodních druhů v České republice.
- 7.3. Plánované propagační a osvětové aktivity v rámci problematiky invazních druhů.
- 7.4. Čtvrtá revize seznamu nepůvodních invazních druhů na unijním seznamu příslušným výborem Evropské komise ze dne 12.6.2024.
- 7.5. Opatření obecné povahy pro druhy z unijního seznamu.
- 7.6. Regulace dle § 5 zákona o ochraně přírody a krajiny (ZOPK) pro další nepůvodní druhy.
- 7.7. Informace k aktuálnímu výskytu sršně asijské.
- 7.8. Informace k aktuálnímu stavu projektu InvazMap.
- 7.9. Střevlička a humánní způsoby usmrcování.
- 7.10. Místo, čas a program příštího zasedání.

**Závěr:** Komise schválila program zasedání a účast přizvaných hostů.

#### **1. Prohlášení o střetu zájmů**

(J. Pěkníková)

Členové byli vyzváni, aby informovali komisi, pokud mají informaci o své podjatosti a střetu zájmů k některému z projednávaných bodů.

*V souladu s čl. 5 statutu "Na každém zasedání společné komise a dále při přípravě vyjádření dle čl. 2 tohoto statutu jsou členové společné komise i zúčastnění externí odborníci povinni prohlásit případnou podjatost nebo střet zájmů, které by mohly ovlivnit jejich nestrannost v příslušné věci. Jedná se především o finanční zájmy, které by mohly zpochybnit nepodjatost, objektivitu nebo nezávislost člena společné komise nebo přizvaných externích*

*odborníků na jakémkoli jiném subjektu v otázkách zařazených na program daného zasedání."*

**Závěr:** Žádný člen komise nedeklaroval podjatost nebo střet zájmů.

## 2. Schválení záznamu z 9. zasedání společné komise

(J. Pěkníková)

Členové byli vyzváni, aby informovali komisi, pokud nesouhlasí se schválením záznamu z 9. zasedání společné komise.

**Závěr:** Záznam z 9. zasedání společné komise byl schválen bez připomínek a bude vyvěšen na webové stránky MŽP

## 4. Vyjádření dle čl. 2, odst. 2 statutu společné komise – cizí a nepůvodní druhy v akvakultuře

(žádný dokument k projednání)

## 5. Vyjádření dle čl. 3 statutu společné komise – invazní nepůvodní druhy

### 5.1 Zásady regulace slunečnice pestré a aktuální stav eradikace sumečka černého (P. Jurajda)

Připomínky k ZR slunečnice pestré z 9. jednání komise byly zapracovány. Dle dr. Jurajdy je slunečnice druh, který není v podmínkách ČR takový problém. Případná eradikace je otázka managementu – nutné je nádrž vypustit a nechat vyschnout. Dále P. Jurajda informoval o aktuálním stavu výskytu sumečka černého v ČR, kde jsou navrženy úpravy do stávajících ZR. Do metodiky byla přidána nová technika lovu, kdy se využívá přirozené vlastnosti sumečků držet se v hejnu.

Členové komise se shodli, že v případě rozdílných názorů na eradikaci v konkrétních případech nepůvodních ryb mezi odborníky a veřejností, je vždy zásadní osvěta – doporučena je beseda s občany a příprava srozumitelné argumentace.

Dále proběhla diskuse ke způsobům usmrcování invazních druhů v souvislosti se zákonem č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání. V případě, že se vypustí rybník za účelem slovu ryb, nelze zamezit úhynu velkého množství jedinců, nicméně nejedná se o účel. Naopak u cíleného úhynu ryb v důsledku vypouštění nádrže, se jedná dle zákona na ochranu zvířat o týrání. Tuto a další otázky bude nutné dořešit se SVS a Odd. ochrany zvířat MZe (OOZ). Ze strany komise budou vypracovány otázky, adresované SVS a OOZ, které pomohou s výkladem nejasných postupů resortu zemědělství a životního prostředí. Problematika způsobů eradikace by měla být dořešena i ve vztahu k uživatelům honiteb. Aktuálně je požadováno právně vyložit, zda je možné např. chyceného mývala zastřelit a dále ho zakopat. K této sérii otázek se budou moci vyjádřit také zástupci dotčených organizací (např. KÚ).

K tématu odčerpávání vody z nádrže z důvodu eradikace invazních druhů, bude dále nutné doplnit tyto práce do nákladů obvyklých opatření MŽP. Tuto otázku je nutné projednat a vyřešit.

Mezi členy komise proběhla diskuse k zákonným definicím a povinnostem v případě zpětného vypouštění nepůvodních jedinců při jejich odlovu na příkladu keříčkovce červenolemého. Tento druh není schopen v ČR tvořit životaschopné populace a je otázkou, zda naplňuje definici zákona č. 114/1992 Sb. pro volně žijícího živočicha a zda je možné jej vypustit zpět v případě odlovu. MŽP přislíbilo zpracovat, pro účely jednání komise k tomuto specifickému problému, výklad. Některá kritéria jsou daná – vysazovací plán nepovoluje IAS v akvakulturách a do tůní by se neměly vysazovat

žádné druhy ryb (ani ty původní), neboť se jedná o biotop primárně pro obojživelníky apod.

**Závěr:** Byly schváleny ZR slunečnice pestré, dále proběhlo informování o aktuálním stavu sumečka černého a úpravě zásad regulace o novou techniku odlovu. Ze společné diskuse členů vyplynuly tyto závěry:

- bude vytvořena série otázek (s návrhem řešení) na SVS a OÖZ k usmrcování živočichů v souvislosti se zákonem č. 246/1992 Sb.;
- bude nutné projednat a začlenit do NOO MŽP náklady na odčerpávání vody z nádrží z důvodu eradikace;
- MŽP zpracuje pracovní výklad k definicím a omezením pro jedince nepůvodních druhů, které nejsou schopny v ČR vytvořit populace, res. se rozmnožovat, dle zákona č. 114/1992 Sb.

## **6. Ostatní otázky projednáváné dle čl. 2 odst. 4 statutu společné komise z iniciativy jejího předsedy nebo členů**

Bez dokumentu

## **7. Různé**

### **7.1 Aktuální stav zásad regulace (J. Pěkníková)**

Byly shrnuty informace k aktuálnímu stavu ZR a přehled bude vložen na sdílené úložiště Nextcloud.

### **7.2 Aktuální stav implementace Akčního plánu pro řešení problematiky prioritních způsobů šíření invazních nepůvodních druhů v České republice (K. Španihelová)**

Byly představeny závěry 2. setkání koordinační skupiny (dne 26.9.2024), bude finalizováno vyhodnocení plnění Akčního plánu za rok 2023 a 2024 a dojde definování plánu plnění na rok 2025.

### **7.3 Plánované propagační a osvětové aktivity v rámci problematiky invazních druhů (J. Pěkníková)**

Členové byli informováni o možnosti nabídky propagačních materiálů. Dále byla představena příručka ŘSD k likvidaci invazních druhů a bylo avizováno, že by se podobný materiál mohl vytvořit také pro povodí, obce či rozvodní síť (ČEZ).

### **7.4 Čtvrtá revize seznamu nepůvodních invazních druhů na unijním seznamu příslušným výborem Evropské komise ze dne 12.6.2024 (J. Pěkníková).**

V letošním roce členské státy projednávají 31 invazních nepůvodních druhů na 4. aktualizaci unijního seznamu. K hlasování dojde v první třetině následujícího roku. Pro informaci bude členům zaslána pozice ČR na nadcházející projednávání podoby unijního seznamu.

Proběhla diskuse k případnému začlenění jelena sika na unijní seznam. Dr. Kunca informoval, že jelen sika je aktuálně zařazen mezi zvěř dle zákona č. 449/2001 Sb. o myslivosti. Pokud se vyjme z vyhlášky o zvěři, tak všechny škody (zejména na lese) nebudou uplatňovány u myslivců, navíc by jej mohli lovit pouze dobrovolně. Upozornil, že pokud bude druh přesunut do vyhlášky č. 454/2021 Sb., která stanovuje seznam druhů živočichů vyžadujících regulaci, nebude možné ulovené jedince konzumovat (viz např. jako nutriční). Existuje zde silná obava z postoje myslivecké komunity k jeho zařazení na unijní seznam.

Otázka bude dořešena ve vzájemné komunikaci a spolupráci mezi MZe, MŽP a myslivci. Podklady a inspiraci lze nalézt například na Slovensku, kde zařadili všechny invazní druhy do speciální kategorie zvěře a z toho důvodu ji mohou lovit a konzumovat.

#### **7.5 Opatření obecné povahy pro druhy z unijního seznamu (J. Pěkníková)**

Opatření obecné povahy navazují na ZR a některé OOP je již vydávají. Dne 5.11.2024 je plánována schůzka MŽP s OOP. Účelem je vzájemně se informovat o dosud vydaných opatřeních obecné povahy a jakým způsobem opatření vylepšit. Na sdílené uložení komise budou vložena všechna aktuální opatření obecné povahy, aby měli členové možnost do nich nahlédnout, zároveň budou na jednání 5.11. pozváni kolegové z AOPK ČR, ČIŽP a MZe.

#### **7.6 Regulace dle § 5 ZOPK (zákona o ochraně přírody a krajiny) pro další nepůvodní druhy (J. Pěkníková)**

Byly shrnuty informace k opatřením k regulaci pro nepůvodní druhy, které nejsou na unijním seznamu, například regulace lupiny mnohokvětá v NP Šumava, dále trnovníku akátu na Kokořínsku či ambrosie na Břeclavsku. Podklady budou nahrány na sdílené uložení Nextcloud.

#### **7.7 Informace k aktuálnímu výskytu sršně asijské (T. Görner, J. Pěkníková).**

Členové byli informováni o novém nález sršně asijské v Budišovicích na Opavsku. Zatím se jedná o jediný nález tohoto roku, nicméně je specifický tím, že hnízdo se nenacházelo ve větvích stromů, ale pod větvemi jalovce. Dále zde byli identifikováni poměrně velcí jedinci, což může být vysvětleno větší potravní nabídkou v této oblasti.

Dojde k aktualizaci eradikačního plánu sršně asijské. Tato aktualizace se bude rozesílat k připomínkám spolupracujícím subjektům.

#### **7.8 Informace k aktuálnímu stavu projektu InvazMap (Eva Vojtěchovská a Alice Havelková z AOPK ČR).**

Členky řešitelského týmu projektu InvazMap informovaly, že metodiky mapování jsou volně dostupné na webových stránkách AOPK ČR. Dále, že byly zprovozněny aplikace na sběr dat Survey234 a Field Maps. Do konce roku by také mělo dojít k propojení aplikací s NDOP AOPK ČR, stejně tak by měl být zprovozněn web projektu. Zástupci AOPK ČR budou pozváni na jednání s OOP 5.11.2024, aby mohlo dojít k prohloubení komunikace mezi mapovateli AOPK ČR a KÚ.

V rámci projektu jsou také využívána data o ulovené zvěři a živočiších vyžadujících regulaci, kdy si o ně žádají jednotlivé regiony AOPK ČR. MZe nabídlo data poskytnout celorepublikově ve spolupráci s ÚHUL. Zároveň novela lesního zákona zmocnila MZe pověřit ÚHUL sběrem dat o invazních druzích v lesích, tento report předávají AOPK ČR jednou ročně, přičemž data se importují do NDOP.

#### **7.9 Místo, čas a program příštího zasedání.**

Další (11) jednání proběhne na jaře 2025 – osobně na MŽP. Další jednání mohou být uskutečněna formou výjezdního jednání (například v Jihomoravském kraji).

**Závěr:** Příští zasedání společné komise se uskuteční na jaře 2025, fyzicky, na MŽP. Všechny důležité podklady (přehled opatření OP, přehled o stavu zásad regulace, přehled vydaných opatření k regulaci dle §5 odst. 6 ZOPK, budou vloženy na Nextcloud). Bude

nutné úzce spolupracovat a navrhnout řešení eliminace jelena sika v případě, že bude na unijním seznamu. Dne 5. 11. 2024 proběhne setkání s OOP k opatřením OP, budou pozváni kolegové z InvazMap (AOPK), ČIŽP a MZe.